

ТЕМА: «УКРАЇНА — НАШ СПІЛЬНИЙ ДІМ»

Цілі та завдання

1. Узагальнити та систематизувати знання учнів про Україну, її історію, державні та народні символи.
2. Розвивати увагу, пам'ять, виразність читання.
3. Виховувати любов до рідної країни, почуття патріотизму.

Обладнання: мультимедійне слайд-шоу, зображення прапора, гімну, герба, малюнки квітів, фонограми пісень, вишиті рушники, вислови про Батьківщину.

Дійові особи: 2 учня-читця, учень-оповідач.

ПЛАН ГОДИНИ

- I. Вступне слово вчителя.
- II. Теоретична частина.
- III. Виступи учнів-оповідачів.
- IV. Заключна частина.

ХІД ГОДИНИ

К л а с н и й к е р і в н и к. Любі учні! Нагадаю те, про що ми не раз говорили у попередніх класах: основним вихователем кожного з вас є ви самі, адже без самовиховання неможливе втілення у життя високих ідеалів.

У нас ще буде багато серйозних роздумів і розмов про ці ідеали. Сьогодні ж зупинимось на найважливішому з них. Цей ідеал багатьма людьми сьогодні потоптаний, знехтуваний, багато в ньому зневірилися; немало й таких, у кого його, на жаль, і не було. Йдеться про патріотизм, любов до Батьківщини — глибоку, щирю, не на словах, а на ділі.

Поняття «Батьківщина» росте разом з вами, збагачується новим, усе глибшим змістом. Нещодавно для вас Батьківщина обмежувалася рідною хатою, де вперше впізнали любов та опіку мами і тата, ласку бабусі, мудрість дідуся, тепло родини. Проминуло ранне дитинство — і вже стежинка від хати повела вас до школи. Саме тут ви відкрили для себе, що ви не просто діти своїх батьків, а ще й українці, а Батьківщина ваша — Україна, велика і прекрасна. Вам розповідала про неї перша вчителька. На уроках ви співали пісні й декламували вірші, знайомились з державною

символікою, знаходили на карті її річки, міста і гори, засвоювали мову, звичаї і традиції, читали оповідання з історії. Читаючи книги про минуле, ви захоплювались героїзмом і звитягою справжніх синів Батьківщини, якими уславлена кожна епоха: і княжа доба, і козацька, століття неволі і часи визвольних змагань. Та чим більше ви дорослішаєте, тим більше здатні аналізувати минуле й сучасне.

Подумайте, скільки потрібно праці, щоб утримувати в домі порядок і лад, щоб було в ньому чисто й затишно, щоб жилося заможно.

Україна — наш спільний дім. Тож маємо дбати всі, щоб були в ньому добробут і лад, мир і злагода, вічна краса. Усі ми повинні усвідомити: своє, рідне — не тільки хата й подвір'я, а й вулиця, село чи місто, де ти живеш, ліс і річка, степ і море. Якби кожен це пам'ятав, — чи були б засмічені лісосмуги, ниви і шляхи, отруєні водоймища, понівечені насадження, знищені святині?

Україна з надією дивиться в завтрашній день, чекає на вас, завтрашніх господарів життя. Ви потрібні їй — мудрі, умілі, дбайливі і людяні. Тож попри всі щоденні турботи пам'ятайте про головне — вибудуйте храм своєї душі, формуйте себе як Людину, яку створив Господь подібною собі.

Сьогодні на уроці ми перегорнемо сторінки нашої історії. Плідно працюючи, перетворимо ось цей звичайний вінок на барвистий віночок України — символ віри, надії і любові, символ щирої дружби і гостинності українського народу.

За кожне повідомлення ми будемо прикрашати вінок квітами. Першу нашу квіточку прикріплять дівчатка. Це чорнобривці — символ материнської любові, терпіння.

1 - й учень

Мій край чудовий — Україна,
Тут народились ти і я.
Тут над ставком верба й калина,
Чарівна пісня солов'я.

Н. Красоткіна

2 - й учень

Привітний і світлий наш сонячний дім,
Як радісно й весело жити у нім.
Тут мамина пісня і усмішка тата,
В любові й добрі тут зростають малята.

Дзвінка наша пісня до сонечка лине:
«Мій сонячний дім — це моя Україна!»

А. Німенко

1 - й учень. Україна — одна з найбільших європейських держав. Її площа 604 тис. км².

2 - й учень. На її території проживає понад 110 національностей.

1 - й учень. Чисельність населення України становить близько 40 млн чоловік.

2 - й учень. Вистраждавши, виборовши собі волю, Україна має тепер свою державну мову, свої державні символи: герб, прапор, гімн, які уособлюють її історію.

К л а с н и й к е р і в н и к. Молодці, діти! Гарні повідомлення ви підготували. Прикріпіть і ви свою квіточку. Це калина — символ неперервності роду українців, символ любові, гармонії.

А тепер ми поговоримо про національні символи України. Ваш однокласник підготував легенду, яка називається «Урочиста пісня трьох братів».

(На стільці сидить учень у вишитій сорочці і розповідає...)

Учень - оповідач. Давно-давно жила колись собі жінка. І було в неї три сини. Росли вони чесними, сміливими, дуже любили свою матусю, готові були віддати за неї своє життя. Попідросли і вирішили піти у світ.

Каже перший син: «Мамо, піду-но я межі люди, подивлюся світ». «Ну що ж, сину, йди, та пам'ятай рідну домівку, а на згадку візьми із собою золоту корону з трьома промінцями, хай в далекому краї зігріває вона тебе», — відповідає йому мати.

Минув час, і завдяки своєму розуму став старший син великим князем, бо трьохпроменева корона, яка зігрівала людей і вела вперед, показувала шлях до кращого життя. Дали першому синові ім'я Тризуб, а знак, що дала йому мати, назвали гербом.

К л а с н и й к е р і в н и к. Золотий тризуб на блакитному тлі — символ влади. *(Малюнок тризуба на дошці.)*

Він зустрічається ще з часів Київської Русі, зокрема на монетах київського князя Володимира Великого. Герб — це частина корони, яку носили київські князі. Чому саме тризуб вважають гербом України? Мабуть, тому, що число три завжди вважалося числом казковим, чарівним. У багатьох казках ви знайдете розповіді про три бажання, три дороги... А ще у тризубові відображено

триєдність життя — це батько, мати, дитя, які символізують собою Силу, Мудрість, Любов.

1 - й учень

Наш герб — тризуб, це воля, слава, сила.
 Наш герб — тризуб, недоля нас косила,
 Та ми росли, ми є, ми завжди будем,
 Добро і пісню несемо ми людям.

Н. Поклад

(Учень прикріплює квітку до вінка. Рута-м'ята — символ очищення і дієвості.)

Учень - о п о в і д а ч. Настала черга середнього сина. «Пустіть мене, мамо, світ подивитися», — каже другий син.

Дала йому мати в дорогу жовто-блакитний одяг. Своїми звичайними справами прославляв він свою матір і одержав імення Прапор.

К л а с н и й к е р і в н и к. Національний прапор України — це синьо-жовтий прапор. Синій — це колір неба, води, миру, а жовтий — колір хліба, життя.

(Малюнок прапора на дошці.)

2 - й учень

Прапор — державний символ.	Він — святиня, знають діти.
Це для всіх — ознака сили,	Прапор свій здіймаєм гордо,
Це для всіх — ознака слави,	Ми з ним дужі і єдині.
Синьо-жовтий прапор маєм:	Ми навіки вже — народом
Сине — небо, жовте — жито.	Українським в Україні.
Прапор свій оберігаєм,	

Н. Поклад

(Учень прикріплює квітку до вінка. Мальва — символ любові до рідної землі.)

Учень - о п о в і д а ч. А там, де був наймолодший син, завжди лунала дзвінкоголоса пісня. Адже мама своєму наймолодшому синові подарувала соловейків голос. І одержав син за свій джерельний голос, величний спів ім'я Гімн.

К л а с н и й к е р і в н и к. З давніх-давен люди в урочистих обставинах виконували хвалебні пісні, які з часом стали називатися гімнами, але з ширшим змістом та ідеями.

Слухаючи Гімн Батьківщини, ми завжди згадуємо історію свого народу і сповнюємося гордістю за його бойові та трудові досягнення.

(Текст гімну на дошці.)

У державі має бути затверджений закон, за яким вона існує.
Такий закон називається Конституцією.

1 - й учень

Слова палкі, мелодія врочиста —
Державний гімн ми знаємо усі.
Для кожного села, містечка, міста —
Це клич один з мільйонів голосів.

Це наша клятва, заповідь священна.
Хай чують друзі, чують вороги,
Що Україна вічна, незнищенна.
Від неї ясне світло навкруги.

В. Колісниченко

(Учень прикріплює барвінок до вінка. Барвінок — символ радісної життєвої сили і вічності.)

К л а с н и й к е р і в н и к. Ось і добігла кінця наша казка.

З того часу ідуть поруч три брати — Тризуб, Прапор, Гімн і прославляють рідну неньку. І там, де вони проходять, лунає урочиста пісня «Одна калина за вікном».

Фізкультхвилинка

(Вправи виконуються сидючи. Діти виконують певні рухи.)

К л а с н и й к е р і в н и к. Наша Україна багата на ліси, пшеничні поля, чисту воду.

— Якщо ви знаєте, що треба берегти природу, економити чисту воду, — **дайте один одному руку.**

— Якщо ви вважаєте, що кожен повинен любити і піклуватися про нашу Батьківщину — Україну, — **плесніть у долоні.**

— Якщо ви вивчаєте рідну мову, дбаєте про її чистоту, бережете українську пісню, — **сплетіть руки вгору.**

— Якщо ви впевнені, що треба з повагою ставитись до Герба, Прапора і Гімну, — **встаньте.**

2 - й учень

Живи, Україно, живи для краси,
Для сили, для правди, для волі!..
Шуми, Україно, як рідні ліси,
Як вітер в широкому полі.